

Fascinace Santinim. Výstava šperkařů ze Sutnarky se inspirovala barokní gotikou

7.6.2023 - Martin Bečan | Západočeská univerzita v Plzni

Svůj příspěvek k připomínce výročí staví Západočeské muzeum v Plzni na dvou skutečnostech. V Plzni mají začátek Santiniho české kořeny (jeho babička pocházela z Plzně) a tradice Západočeského uměleckoprůmyslového muzea, jednoho ze dvou předchůdců dnešního Západočeského muzea v Plzni, vybízí k reflexi tzv. druhého Santiniho života v umělecké tvorbě.

Součástí projektu je výstava, která představuje inspirace Santinim ve šperkařské tvorbě dvou absolventek Západočeské univerzity v Plzni, Miroslavy Veselé a Veroniky Pouzarové (rozené Gocové), a také současných studentů a studentek ateliéru Kov a šperk na Sutnarce, jejichž autorské šperky vznikly pod vedením Martina Verneru.

Součástí výstavy v Muzeu církevního umění plzeňské diecéze je i komentovaná prohlídka, která se uskuteční ve čtvrtek 29. června od 17 hodin.

Vystavená kolekce šperků Miroslavy Veselé vznikla původně jako diplomová práce autorky. Prvotní inspirací jí byly sakrální stavby Jana Blažeje Santiniho Aichela realizované v Plzeňském kraji. Šperky vznikaly na základě podrobného studia odborné literatury skrze kresby, pracovní modely a průběžné hledání materiálů, tvarů, struktur a technologických postupů.

„Již v dětství jsem vnímala monumentální architekturu kláštera v Plasích a byla fascinována důmyslností stavitele. Později, když bylo možné navštívit interiéry kláštera, mě ohromily čisté prostory a všudypřítomné světlo. Santini dokázal bravurně pracovat se symbolikou a světlem jak ve svých projektech, tak především v realizovaných stavbách,“ vysvětluje Miroslava Veselá.

Miroslava Veselá, která v současnosti působí jako asistentka a lektorka v ateliéru Kovu a šperku na Sutnarce, do šperků vtělila prožitky z pobytu v prostorách sakrální stavby, která je zalita nadpozemským světlem a zároveň stojí na pevných základech matematických zákonitostí. Část kolekce, která vznikla v letošním roce při příležitosti pořádání výstavy, je tvořena z pálené hlíny a selenitu.

I díla Veroniky Pouzarové, absolventky ateliéru Kovu a šperku, vychází z diplomové práce. Jejím záměrem byla studie vzájemných vztahů mezi šperkem a objektem. Z architektonické tvorby je hlavní pozornost soustředěna k poutnímu kostelu sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďaru nad Sázavou.

Práci s touto architektonickou památkou svazuje tvarosloví, které inspirovaly půdorysné výkresy kostela (ze sítě vzájemně se prolínajících linií a kružnic), jeho architektura a atmosféra, a také číselná symbolika odkazující k tomuto poutnímu místu.

„V tajuplné atmosféře světlem modelovaného interiéru kostela jsem si uvědomovala čistotu, klid, harmonii, řád a duchovno. Okouzlena principem jeho tvorby – schopností vtělit složité symbolické obsahy do obrazců a podob architektury – jsem došla k rozhodnutí vzít si jeho architektonický odkaz jako zdroj inspirace. Má diplomová práce nastartovala hlubší zájem o dílo, které mne nepřestává dál fascinovat,“ říká Veronika Pouzarová.

Při tvorbě autorka používá konstrukční princip tensegrity, který symbolicky propojuje moderní a

barokní architekturu (současnost a minulost). Kolekce se tak skládá ze série pozlacených mosazných šperků-objektů, série plastových broží a prostorové instalace „Santiniho hvězda“ na zrcadlové ploše o rozměrech 3×3 m.

Šperky vytvořené studenty ateliéru Kov a šperk na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara vznikaly na základě rozsáhlých rešerší pod vedením vedoucího ateliéru Martina Verneru. Studenti měli možnost navštívit některé ze staveb v západních Čechách a své postřehy reflektovali do vzniklých děl.

Studentům se podařilo ve špercích zachytit nejen samotné detaily architektonických prvků, ale i okamžiky světla a stínu, které se odehrávají v interiéru staveb. Ve špercích je možné najít ukrytou symboliku barev a čísel, se kterou Santini pracoval.

Vystavují: Kristýna Klimentová, Klára Kocúriková, Jana Magyarová, Soňa Kopecká, Josefína Urbánková, Chratlotte Herrmannová, Tereza Pánková, Šárka Hofrichterová, Anna Melicharová, Lucie Gloziková, Zuzana Kocourková, Veronika Šimůnková, Pavlína Zakouřilová, Karolína Hauserová, Namuunaa Ganbaatar, Michaela Říhová, Eliška Holčáková, Anna Marie Straková, Barbora Peroutková, Anna Petáková, Aneta Fridrichová, Anežka Váňová a Martin Lubas.

Ve vstupním prostoru Muzea církevního umění plzeňské diecéze je k vidění putovní výstava představující stěžejní stavby Jana Blažeje Santiniho, kterou připravil a zapůjčil spolek Putování za Santinim, z. s. V září bude putovní výstava doplněna několika obrazy s tématy inspirovanými Santinim, vytvořenými zřakově postiženými.

Vernisáž proběhla 24. května. Výstava zde bude k vidění do 29. října 2023.

Seriál doprovodných akcí ukáže, jak Santini fascinoval tvůrce v jiných uměleckých oblastech. K výstavě je připraven edukační program, workshop pro děti a řada dalších doprovodných akcí. Bližší informace najdete na webu Západočeského muzea v Plzni.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5491>